

Aan het bestuur van de Unie van
Waterschappen
Postbus 90218
2509 AE 'S-GRAVENHAGE

bezoekadres Dokter van Deenweg 186
postadres Postbus 60
8000 AB Zwolle
telefoon 088 - 233 12 00
internet wdodelta.nl
bank Nederlandse Waterschapsbank Den Haag
IBAN NL66NWAB0636756882
BIC NWABNL2G
KvK 6420 8338

datum 4 oktober 2018

ons kenmerk Z/18/022334-97939

behandeld door Hendrik Jan van Veen

uw kenmerk

e-mail hendrikjanvanveen@wdodelta.nl

onderwerp Wijziging van het Belastingstelsel

Geachte heer, mevrouw,

Geacht bestuur,

Het algemeen bestuur van WDOD heeft op dinsdag 18 september gesproken over het Unievoorstel voor wijziging van het belastingstelsel.

Alle fractiewoordvoerders hebben in een eerste ronde hun fractiestandpunt over het gehele pakket aan voorstellen in kunnen brengen. Aansluitend heeft er een peilronde plaatsgevonden over de specifieke beslispunten die in het voorstel bij de drie verschillende heffingen worden genoemd. In die peilronde is geïnventariseerd voor welke beslispunten een 2/3 meerderheid bestond. Na deze peilronde is er discussie gevoerd over de onderwerpen waarvoor geen 2/3 meerderheid bestond.

Zonder volledig te zijn volgt hierna een opsomming van reacties van de aanwezige fracties/leden van het Algemeen Bestuur van ons waterschap; het betreft een opsomming van de gehouden beschouwingen waarbij we willen benadrukken dat vermelding in deze opsomming niet wil zeggen dat ze door een meerderheid binnen ons bestuur worden gedragen; enkele items zijn zelfs tegengesteld:

- Het wordt betreurd dat – gelet op het beginsel “de vervuiler betaalt” - in de voorstellen een heffing op diffuse lozing door de landbouw ontbreekt
- De lastenverzwaring voor natuur met vele honderden procenten is te fors
- Niet duidelijk in hoeverre binnen het aangepaste stelsel rekening wordt gehouden met komende ontwikkelingen in groei en krimp regio's
- In plaats van een formule voor het berekenen van het ingezetenen aandeel zou deze categorie net als gebouwd en ongebouwd mee moeten worden genomen binnen de toerekening in het gebiedsmodel
- Het risico bestaat dat gemeenten de forfaitaire heffing op overstorten gaan beschouwen als een afkoopregeling waardoor de motivatie vermindert om overstortsituaties te verbeteren.
- Het solidariteitsbeginsel lijkt nagenoeg verdwenen in de plannen voor de watersysteemheffing
- De 70% korting voor natuur zou helemaal door de categorie Ingezetenen gedragen moeten worden.

- Gebiedsmodel: veel moet nog ontwikkeld worden / veel op inschatting gebaseerd. Het systeem is subjectief, ingewikkeld en weinig transparant. Enkele leden zien het gebiedsmodel niet zitten.
- Het OESO rapport bevat een aantal aanbevelingen voor verbetering, waarom ligt er dan nu zo'n brede herziening van het stelsel; met een beperkte aanpassing van het stelsel zou ook invulling gegeven kunnen worden aan de verbeterpunten van de OESO
- In het voorstel van de Unie ontbreekt een onderbouwde motivatie bij de keuze van het kostenaandeel voor natuur van 30% van het tarief per hectare van ongebouwd (de CAB heeft 20% geadviseerd)
- Het wordt betreurd dat het onderwerp HWBP en kwijtschelding niet meer aandacht heeft gekregen in de voorstellen
- De doelstelling dat het nieuwe stelsel transparant en goed uitlegbaar zou moeten zijn wordt niet gerealiseerd
- De nieuwe heffingsformule wordt positief ontvangen omdat deze stimuleringsmogelijkheden biedt; gelet op grote individuele verschillen die bij toepassing kunnen ontstaan bij meetbedrijven wordt een overgangsregeling bepleit
- De voorgestelde bandbreedte voor de watersysteemheffing mag alleen met een goede onderbouwing worden gehanteerd.
- Hanteer voor natuur hetzelfde tarief als voor overig ongebouwd en laat natuur andere inkomstenbronnen zoeken; bijvoorbeeld bij rijk en provincie
- De differentiatie naar gezinsomvang bij het woonruimte forfait wordt positief ontvangen
- Het tarief voor natuur wordt - naar de mening van een deel van het bestuur – exorbitant verhoogd en zou maximaal maar een beperkt percentage moeten zijn van het tarief voor ongebouwd

Zoals hiervoor aangegeven is na een peilronde over de beslispunten voor de verschillende heffingen discussie gevoerd over de items waarvoor geen ruime meerderheid qua instemming bestond. Dit is gedaan aan de hand van 15 korte punten die in het AB-voorstel waren opgenomen. In onderstaande tabel treft u deze aan met daarachter de uitslagen van de peilronde Vervolgens is in de kolom 'verder behandeld'

Nr	Korte omschrijving onderwerp	Uitslag Peilronde	Verder behandeld
<i>Watersysteemheffing</i>			
1	Hanteer het Gebiedsmodel als nieuwe systematiek voor de kostentoedeling.	Meerderheid voor	Ja
2	Breng bij de kostentoedeling de profijthebbenden van waterkwaliteitsmaatregelen beter in beeld door de kosten van waterkwaliteit expliciet toe te delen	Meerderheid voor	Ja
3	A. Breng de categorie natuur onder bij de categorie ongebouwd en B. hanteer voor natuur een tarief dat 30% bedraagt van het tarief van het ongebouwd.	Ruime meerderheid voor Meerderheid tegen	Ja
4	Geef waterschappen de mogelijkheid om kosten van plusvoorzieningen exclusief in rekening te brengen bij degene(n) die hiervan profiteren.	Bijna unaniem voor	
5	A. Schaf de tariefdifferentiatie voor glasopstanden af en B. beperk de tariefdifferentiatie voor verharde openbare wegen tot maximaal 100%.	Bijna unaniem voor Ruime meerderheid voor	
<i>Zuiveringsheffing</i>			
6	Baseer de heffingsformule op kostenveroorzaking en pas het zodanig aan dat naast vuillast ook de hoeveelheid water hierin terug komt	Unaniem voor	
7	Pas het woonruimteforfait zodanig aan dat meer gedifferentieerd wordt naar gezinsomvang.	Bijna unaniem voor	

8	Vervang de CZV-methode door de TOC-methode en schrap de T-correctie.	Unaniem voor	
9	Geef waterschappen de mogelijkheid om maatregelen ter beperking van hemelwaterkosten te dekken uit de opbrengst van de zuiveringsheffing.	Bijna unaniem voor	
10	Speel beter in op waardevol afvalwater door waterschappen drie maatwerkopties te bieden.	Bijna unaniem voor	
11	Pas de (toepassing van de) Tabel Afvalwatercoëfficiënten aan.	Meerderheid voor	Ja (zie ook 15)
<i>Verontreinigingsheffing</i>			
12	A. Belast effluentlozingen op eigen water en B. belast riooloverstorten uit gemengde stelsels.	Bijna Unaniem voor Meerderheid voor	
13	Vervang de CZV-methode door de TOC-methode en schrap de T-correctie.	Unaniem voor	
14	Pas de heffingsformule aan en verleen als uitvloeisel hiervan een korting van 33,3% aan forfaitaire belastingplichtigen.	Meerderheid voor	Ja
15	Pas de (toepassing van de) Tabel Afvalwatercoëfficiënten aan.	Meerderheid voor	Ja (zie ook 11)

De verdieping door het algemeen bestuur vond plaats op de volgende vijf punten waarvoor geen 2/3 meerderheid bestond. Deze conclusies hebben wij hieronder opgenomen:

1. Objectiveer het gebiedsmodel en laat de technische fase eventueel bestuurlijk vaststellen

Het gebiedsmodel lijkt in de basis een goede benadering, maar het bestuur is van mening dat de toepassing van het gebiedsmodel niet voldoende transparant, onderbouwd en objectief is. De handreiking voor de voorbereidende technische fase zoals die er nu ligt geeft op genoemde punten nog niet voldoende waarborgen.

De resultaten van de technische fase van het gebiedsmodel zou een deel van het bestuur graag bestuurlijk vast willen stellen, een ander deel vindt dat de technische fase zodanig objectief begrenst moet zijn dat dit niet nodig is. Het toepassen van de bestuurlijke ruimte van 15% zou voldoende moeten zijn. Ook leven er ideeën over bestuurlijke inbreng bij toepassing van de handreiking voor het gebiedsmodel.

2. Breng bij de kostentoedeling de profijthebbers van waterkwaliteitsmaatregelen beter in beeld door de kosten van waterkwaliteit expliciet toe te delen.

Het gaat hier om een basisproduct welke binnen de huidige BBP systematiek niet meer bestaat en dus nieuw ontwikkeld moet worden. Er is twijfel binnen het bestuur in hoeverre op een onderbouwde en objectieve wijze inspanningen en kosten met betrekking tot dit basisproduct separaat in beeld kunnen worden gebracht.

Een deel van het bestuur heeft moeite met de voorgestelde invoering en toedeling van dit 6de basisproduct. Het wordt als alternatief ervaren voor de verontreinigingsheffing per hectare.

Die heffing per hectare wordt niet voorgesteld omdat het juridisch niet haalbaar lijkt en omdat het lopende verbeteringsmaatregelen van uit de landbouwsector in de weg zit.

Vraag is of voor dit 6de basisproduct niet de dezelfde bezwaren gelden.

3. Onderbouw het percentage 30% categorie Natuur.

De stijging voor natuur wordt als zeer fors en als niet onderbouwd ervaren. Bij de keuze voor 30% is door het bestuur van de Unie van Waterschappen aangegeven dat dit in balans zou zijn met de kosten; dit is verder niet onderbouwd (NB Door de CAB was 20% voorgesteld.)

Gewezen wordt op historie en op gerechtelijke uitspraken met betrekking tot de hoogte van waterschapshellingen voor natuurgebieden.

4. Pas (de toepassing van de) Tabel afvalwatercoëfficiënten minder fors aan met meer dan de nu voorgestelde 3 categorieën. (punten 11 en 15 samengevoegd)

Het aanpassen van de tabel afvalwatercoëfficiënten roept vragen op of daarmee het gewenste effect wel wordt bereikt. Het te fors verminderen van het aantal categorieën kan voor de bedrijven die wel hun afvalwater hebben gesaneerd een verkeerd signaal afgeven. Het terugbrengen tot 3 categorieën is te weinig.

5. Onderbouw en leg beter de heffingsformule uit voor verontreinigingsheffing en de korting van 33,3% aan forfaitaire belastingplichtigen.

De korting van 33,3% verontreinigingsheffing aan forfaitaire belastingplichtigen wordt niet begrepen. Dit zou beter moeten worden onderbouwd c.q. worden uitgelegd.

Het algemeen bestuur van Wdodelta brengt deze signalen in bij het Uniebestuur en is benieuwd naar het aangepaste Unievoorstel. Dit wordt dan vervolgens in de vergadering van ons Algemeen Bestuur van eind november 2018 opnieuw aan de orde gesteld. In deze AB-vergadering wordt dan een definitief standpunt ingenomen over het (aangepaste) Unievoorstel aanpassing belastingstelsel.

Het concept van deze brief zoals we die nu zenden aan het Uniebestuur hebben we voor commentaar voorgelegd aan de leden van ons algemeen bestuur. Ontvangen respons is in veel gevallen aangeleverd vanuit de optiek van de betreffende fractie en laat zich niet goed opnemen in een gezamenlijke brief. Om de ontvangen reacties en aanvullingen van uit de verschillende fracties goed tot zijn recht te laten komen, zijn ze opgenomen in bijlage 1 van deze brief

het dagelijks bestuur van het
Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris

ir. E. de Kruijk

de dijkgraaf

ir. H.H.G. Dijk

Bijlage(n): Reacties en aanvullingen uit de verschillende fracties.

Bijlage 1

Nadere reacties en aanvullingen vanuit aantal fracties op de brief van het algemeen bestuur aan de Unie van waterschappen over het voorstel tot aanpassing van het belastingstelsel.

Fractie Water Natuurlijk

De fractie van Water Natuurlijk meldt dat ze geen commentaar hebben op de concept-brief. De brief geeft naar hun mening de discussie in ons algemeen bestuur goed weer.

CDA fractie

De CDA-fractie is blij dat de **categorie Natuur** weer terugkomt binnen de categorie Ongebouwd. Maar een korting geven van 70% wordt wel erg royaal gevonden en ook moeilijk uitlegbaar. In het rapport van de commissie staan ook geen objectieve criteria. Eigenlijk zou zo'n korting of kwijtschelding op voorhand door waterschappen niet nodig moeten zijn. Die zit al verwerkt in de waarde van de grond. Nu de terreinbeherende natuurorganisaties ook als volwaardige economische actoren (willen) worden gezien, vervalt ook de eerder gehanteerde maatschappelijke reden voor deze korting. Fractie CDA zou deze korting daarom ook willen afbouwen en nu als een tijdelijke of facultatieve mogelijkheid in de kostentoedeling opgenomen willen zien.

En zolang die korting er nog is, het financiële nadeel hiervan niet ook af te wentelen op de rest van Ongebouwd en Gebouwd, maar enkel en alleen ten laste van de categorie Ingezetenen. Daarnaast is de CDA-fractie van mening dat deze korting als percentage niet langer in de wet moet worden opgenomen, maar een onderdeel is van de beleidsvrijheid van elk waterschap, net als het kwijtscheldingsbeleid."

De bijdrage van Natuur moet naar 100% en dat er een andere oplossing moet komen voor hun 'probleem'.

Riooloverstorten belasten met 5 VE per jaar? Fractie CDA is het al jaren een doorn in het oog dat die overstorten nog steeds in zo grote getale bestaan. Het is een verkeerd signaal naar gemeenten die wel investeerden, dit lijkt nu op afkoopsommen voor niets doen! Als we dan toch deze kant opgaan, kiest de CDA-fractie voor een hoger aantal VE dat oploopt met het aantal keren per jaar dat de overstort werkt. Dat moet net als bij bedrijven prima te meten zijn.

Een voorstel om **33,3% korting** te geven aan forfaitaire belastingplichtigen **verontreinigingsheffing**. Dan is de basis niet goed gekozen. Dit is moeilijk uitlegbaar. CDA is van mening dat er kennelijk een fout in het systeem zit waarom die 33,3% korting nodig is. Die 'fout' moet er dus gewoon uitgehaald worden, zodat korting niet meer aan de orde is. Dit vinden wij cruciaal en daarmee is ook geen extra uitleg meer nodig!

Fractie Natuur

Onderbouwing voor een **lager tarief voor de categorie Natuur**: In de Memorie van Toelichting bij de wet inzake herziening van het waterschapsbestel in 2005 en de gerechtelijke uitspraken over vrijstelling van natuur kan een goede onderbouwing gevonden worden voor een lager tarief voor natuur. Fractie Natuur kan zelfs een tarief van 0% voor natuur verdedigen op hetgeen is vermeld.

SGP fractie

SGP is nog niet zo gelukkig met de opgestelde reactie. Het komt bij de SGP over alsof de brief zo positief mogelijk over de voorstellen moest luiden.

Eerste bullit over het ontbreken van een **heffing op diffuse lozing door de landbouw**. Daar was inderdaad een deel die daar moeite mee had, maar volgens SGP-fractie een veel grotere groep die het juist vond dat voorstellen van een heffing op diffuse lozingen door de landbouw ontbreken. Maar dat wordt niet genoemd.

Lastenverzwaring natuur. Er wordt aangegeven dat het veel te hoog is, maar dat er ook meerdere partijen waren die het terecht vonden, leest de SGP-fractie niet. Dus ook dit doet geen recht aan een weergave van de discussie.

Op pag. 2 leest de SGP-fractie dat de meerderheid voor het Gebiedsmodel was. Hoewel de stemmen niet altijd zo duidelijk verliepen, heeft de SGP-vertegenwoordiger aangetekend dat er 12 voor en 14 tegen waren.

Fractie AWP-Noord

Algemeen: De punten op pagina 3 worden als conclusies gepresenteerd en dat lijkt deze fractie niet correct, het betreft punten die in de discussie sterk naar voren zijn gekomen maar worden hier in enkele gevallen explicieter en eenzijdiger weergegeven dan klopt met de discussie. Fractie AWP-Noord stelt voor de punten op pagina 3 niet als conclusies maar als punten die in de discussie naar voren zijn gekomen te presenteren en waar mogelijk deze evenwichtiger, met meer nuance te benoemen.

Toepassen **bestuurlijke bandbreedte:** onderbouwing hierbij is dat het nieuwe kostenstelsel meer concreet, beter onderbouwd en transparanter de kosten op de juiste plaats legt, dus dat het bestuurlijk afwijken in de bandbreedte zeer terughoudend zou moeten worden gaan toegepast.

De veroorzaker/ profijt hebbende bij waterkwaliteit en maatregelen diffusie lozingen: Hier is het van belang om voor ongebouwd; de landbouw nadrukkelijk als onderscheidende partij te benoemen, waar kwaliteitsmaatregelen en kostentoedeling zichtbaar aan de orde zouden moeten zijn. Er zijn duidelijke mogelijkheden beschikbaar voor handelingsperspectief tot beperken van de diffuse verontreiniging door landbouw. Zie projecten als: Gezonde Landbouw, Goed Drinkwater (sinds 1995) en resultaten met de KRW-Landbouw projecten van de afgelopen 10 jaar.

De ervaring heeft geleerd dat instrumenten als DAW landelijk slechts een beperkte deelname heeft, resultaten te vrijblijvend zijn en niet als Best Practice tot norm zijn opgeschaald in de afgelopen 25 jaar. Vanuit de verantwoordelijkheid voor waterkwaliteit en rechtvaardige kosten verdeling dient dit dus onderdeel te zijn van het belastingstelsel. Zeker in combinatie met de nieuwe Landbouwvisie over kringlooplandbouw, zijn hier in samenwerking door overheid, sector; landbouw, waterbeheer en het verdere maatschappelijke krachtenveld concrete afname van diffusie verontreiniging door landbouw te realiseren.

Tabel afvalwatercoëfficiënt: Er is nog terecht opgemerkt dat met verbeterde automatisering het toemenen van meetbedrijven ook voordelen heeft. Doel dient te zijn de meest juiste samenstelling en volumes van de verontreiniging te benoemen, te belasten en tot reductie aan de bron te prikkelen.